

*Konstnärsnämnden
The Swedish Arts
Grants Committee*

Maria skolgata 83
SE-118 53 Stockholm
Tel +46 (0)8 506 550 00
info@konstnarsnamnden.se
www.konstnarsnamnden.se

Regeringen
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

YTTRANDE
2015-05-13

KN 2015/2032
Ku2015/01181/KI

INORDNANDE AV STATENS CENTRUM FÖR ARKITEKTUR OCH DESIGN I MODERNA MUSEET – EN KRAFTSAMLING FÖR KONSTEN, ARKITEKTUREN OCH FORMEN

Konstnärsnämnden har till uppgift att främja konstnärers möjligheter att utveckla sitt konstnärskap och myndigheten har ett övergripande uppdrag att bevaka breda konstnärspolitiska frågor inom samtliga konstområden.

Kulturdepartementet har begärt att få synpunkter på departementspromemorians förslag angående ett inordnande av Statens centrum för arkitektur och design i Moderna museet.

SAMMANFATTNING

Promemorian föreslår att Moderna museet och Statens centrum för arkitektur och design (ArkDes) förs samman till en myndighet mot bakgrund av de behov som finns av en strategisk kompetensförsörjning, av att samla administrativa och ekonomiska resurser men även av konstnärliga anledningar. I promemorian föreslås också att den uppgift som lagts på Arkdes att även vara en mötesplats för arkitektur, form och design bör föras över till den nya myndigheten.

De mål och uppgifter som idag gäller för de berörda myndigheterna ska även gälla i fortsättningen, både vad gäller den traditionella museiverksamheten och uppgiften att vara mötesplats.

KONSTNÄRSNÄMNDENS SYNPUNKTER

Promemorian tar upp och belyser relevanta frågor för att beslut om ett inordnande ska kunna tas. Konstnärsknämnden ställer sig bakom huvudförslaget och anser att ett inordnande av ArkDes i Moderna museet har positiva effekter och är en naturlig lösning eftersom de båda museiverksamheterna har parallella uppgifter att samla, bevara, visa och förmedla konstyttringar. De är sedan länge samlokaliserade och har redan inlett ett omfattande samarbete.

MÖTESPLATSUPPGIFTEN

I fråga om Mötesplatsuppgiften för ArkDes anser Konstnärsknämnden att uppgiften bör flytta med vid ombildningen, men som också nämns i avsnitt 5.2.1, bör såväl Museiutredningen (dir. 204:8) som utredningen om Gestaltad livsmiljö (dir. 2014:69) analysera frågan och ges uppdraget att hitta en framtida lösning.

Mötesplatsuppgiften är ett främjande uppdrag där ArkDes enligt förordning ska ”*stärka arkitekturens, formens och designens ställning i samhället*”.

Moderna museets uppgift är enligt instruktionen, (förordning 2007:1177): *att samla, bevara, visa och förmedla 1900- och 2000-talskonsten i alla dess former.*

Jämförelsen mellan de två instruktionerna visar att uppdragen haltar. Moderna museet arbetar med bildkonsten i alla dess former men har inte till uppgift att stärka dess ställning i samhället. Inte heller har t.ex. Kungliga Operan i sitt uppdrag att den ska stärka opera- och balettkonstens ställning i samhället.

I den nybildad myndighet skulle uppdragen då halta, vara olika, beroende på konstform.

Konstnärsknämnden ser att samtliga konstnärliga institutioner som de statligt ägda Moderna museet, Nationalmuseum, Dramaten och Operan bör vara aktiva röster i samhällsdebatten, knyta samman dåtid, nutid och framtid och samarbeta interdisciplinärt då myndigheten anser att konsten kan omfatta dessa frågor.

Mötesplatsens fokus är enligt promemorian ”att placera medborgaren i centrum för att få fler engagerade i de demokratiska aspekterna av samhällsplanering och stadsbyggnad.”

Mötesplatsen har ett omfattande uppdrag och ska samverka med ett mycket stort antal myndigheter och organisationer, i huvudsak utanför kulturpolitikens ramar, såsom Boverket, Energimyndigheten, Trafikverket, Vinnova osv. Konstnärsnämnden anser att det uppdrag som regeringen formulerat för ArkDes med mötesplatsen är av stor vikt men tror att uppdraget bör organiseras effektivare. Det är samlingarna och utställningsverksamheten som bör vara resonansbotten för verksamhet inom den nya museimyndigheten. Det viktiga är att se till verksamhetens innehåll och inte försöka svara mot alla behov inom samhällsplanering, miljö och stadsbyggnad.

Det nya Moderna museet inkluderande ArkDes kommer dessutom att ha regeringens uppdrag att arbeta för nationell spridning, vilket är en utmanande och omfattande uppgift i sig.

Konstnärsnämnden anser att instruktionen bör renodlas så att ArkDes ansvarsområde mer kommer att likna Moderna museets nuvarande instruktion.

Konstbegreppet

Konstnärsnämnden saknar ett tvärsektorielt perspektiv i promemorian. I promemorian, och delvis i de instruktioner som citeras, används inte vedertagna begrepp och definitioner inom kulturpolitiken. ”Konst” avser vanligtvis i kulturpolitiska texter konst inom alla konstområden, men i texten definieras det som ”bild- och formkonst”. Samma sak gäller ”samtidskonst” eller ”samtida konst”. Den finns naturligtvis också inom andra konstområden, och om man avser samtidskonst inom bildkonsten så kan definitionerna variera men ofta menas en mycket smalare genre än bildkonst under 2000-talet. ”Film” är ett eget konstområde och inte en del av Moderna museets verksamhet (2.1.1) men naturligtvis finns det inom bildkonsten rörlig bild eller film.

Vokabulären är viktig då Moderna museet har en historia av att samverka över konstområdesgränserna, en linje som återigen på ett mycket positivt sätt lyfts fram och profileras av den nuvarande ledningen.

MYNDIGHETENS ANSVARSOMRÅDE 5.3

Konstnärsnämnden anser att skrivningen vad gäller utställningsverksamheten för form och design blir alltför detaljerad:

”...ska utställningsverksamheten vara tematisk, inriktad på angelägna samtids- och framtidsfrågor och bygga på inlåning av föremål, när sådana behövs för utställningar.”(s 22)

MYNDIGHETENS FORM OCH ORGANISATION 5.4.1

Konstnärsnämnden instämmer i promemorians förslag om att den nya myndigheten bör ha namnet Moderna museet, att myndigheten bör vara en enrådsmyndighet och att ett insynsråd, utsett av regeringen, bör inrättas.

AVSLUTNING

Beslut i detta ärende har fattats av direktör Ann Larsson den 12 maj 2015 på delegation av Konstnärsnämndens styrelse. I beredningen har Konstnärsnämndens styrelse, samordnare Lars Olof Gustafson, verksamhetsledare Johan Pousette och utredare Bitte Jarl deltagit.

A handwritten signature in black ink, consisting of several large, overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Ann Larsson

Direktör